

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.11.2018

P/18/001

W odpowiedzi proszę powołać się
na numer naszego pisma

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań

T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01

lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Poniecu, Rynek 24, 64-125 Poniec
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Widyński, Burmistrz Ponieca (dalej „Burmistrz”) (Dowód: akta kontroli str. 4-5)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Marek Rozwalka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/9/2018 z 9 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli, str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Gminę Poniec dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, dotyczących wsparcia rodziny w ramach Programu „Rodzina 500 plus”² oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego³.

Podstawą sformułowania oceny były działania kontrolne polegające na analizie planowania, wykorzystania i rozliczenia przez Gminę Poniec tych dotacji.

Opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Urząd Miejski w Poniecu jest jednostką budżetową Gminy Poniec⁴, która stanowi aparat pomocniczy Burmistrza, Rady Miejskiej w Poniecu oraz jej komisji, a także innych organów funkcjonujących w strukturze Gminy. Do zakresu działania Urzędu należy zapewnienie warunków należytego wykonywania spoczywających na Gminie: zadań własnych i zleconych oraz zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej, jak również zadań publicznych powierzonych w drodze porozumienia międzygminnego oraz porozumienia komunalnego, które nie zostały powierzone gminnym jednostkom organizacyjnym, związkom komunalnym lub przekazane innym podmiotom na podstawie umów.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 (dalej także „ustawa o NIK”).

² Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.), dalej „ustawa o pomocy w wychowaniu dzieci”.

³ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r., poz. 489 ze zm.), dalej „ustawa o pomocy uprawnionym do alimentów”.

⁴ Podstawowej jednostki samorządu terytorialnego, powołanej dla organizacji życia publicznego na swoim terenie.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁵ wykorzystanie i rozliczenie przez Gminę Poniec otrzymanych w 2017 r. dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących wsparcia rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2017 r. podstawą planowania w Gminie dotacji na te zadania oraz ujęcia ich w budżecie, były kwoty określone w zawiadomieniach Wojewody Wielkopolskiego. Gmina bez zbędnej zwłoki i w kwotach zapewniających realizację zadań, przekazała podległej jednostce środki z tych dotacji. Otrzymane dotacje zostały w prawidłowych kwotach wykazane w sprawozdaniu Rb-50 za 2017 r. o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego.

V. Wyniki kontroli

*Opis stanu
faktycznego*

1. Dane ogólne

W 2017 r. na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami Gmina Poniec (dalej także „Gmina”) zaplanowała dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 10.342.271,25 zł, a wykonała w kwocie 10.094.338,19 zł (97,60%), w tym wg klasyfikacji budżetowej:

- w dziale 010 (Rolnictwo i łowiectwo) - na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zaplanowano 731.516,89 zł, a wydatkowano 731.515,69 zł;
- w dziale 750 (Administracja publiczna) - na realizację zadań z zakresu spraw obywatelskich oraz pozostałych zadań z zakresu administracji rządowej zaplanowano i wydatkowano 81.140,00 zł;
- w dziale 801 (Oświata i wychowanie) - na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe oraz na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników lub materiałów edukacyjnych zaplanowano 102.470,36 zł, a wydatkowano 99.617,92 zł;
- w dziale 852 (Pomoc społeczna) - na finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacanych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej, sfinansowanie wypłat zryczałtowanych dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz kosztów obsługi tego zadania, wypłatę zasiłków celowych dla osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej zaplanowano 376.972,00 zł, a wydatkowano 212.682,49 zł,
- w dziale 855 (Rodzina) – na świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego zaplanowano 9.050.172,00 zł (z tego: rozdz. 85501⁶ - 6.000.000,00 zł, rozdz. 85502⁷ - 3.050.000,00 zł), a wydatkowano

⁵ W toku kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁶ Świadczenie wychowawcze.

⁷ Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

8.969.382,09 zł (z tego: rozdz. 85501⁸ – 5.959.470,77 zł, rozdz. 85502 – 3.009.739,32 zł).

(dowód: akta kontroli str. 39, 178-194)

2. Planowanie przez gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Szacowania wielkości środków finansowych, niezbędnych do wykonywania w 2017 r. zadań dotyczących m.in. wsparcia rodziny w ramach Programu „Rodzina 500 plus” oraz udzielania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dokonywała jednostka realizująca te zadania tj. Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu (dalej także „Ośrodek”). Przewidywane potrzeby identyfikowane były na podstawie realizowanych spraw, prowadzonych przez pracowników tej jednostki. Na podstawie tych szacunków składano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu (dalej „WUW”), sukcesywnie w ciągu roku informacje o nadwyżkach i zapotrzebowaniach środków, w odniesieniu do planu finansowego. Miesięczne zapotrzebowania za miesiące styczeń i luty 2017 r. wysyłano w wersji papierowej bezpośrednio do WUW, natomiast od marca 2017 r., zapotrzebowania miesięczne na realizację zadań zleconych dot. m.in. świadczeń wychowawczych i funduszu alimentacyjnego, były wysyłane elektronicznie⁹ w formie pliku z podpisem elektronicznym Burmistrza, za pomocą systemu Elektronicznego Zapotrzebowania, który był udostępniany przez WUW.

(Dowód: akta kontroli str. 232-234, 243-252)

W uchwale budżetowej Gminy¹⁰ na 2017 r., wysokość dotacji na wsparcie rodziny w ramach Programu „Rodzina 500 plus”, oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyjęto na podstawie pisma Wojewody Wielkopolskiego z dnia 19 października 2016 r.¹¹ informującego m.in. o przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. kwotach dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej. Łączna kwota dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej przyjęta w uchwale budżetowej Gminy wynosiła 8.637.392,00 zł¹², z tego w dziale 855 (Rodzina) - 8.559.550,00 zł, w tym na świadczenia wychowawcze - 5.760.000,00 zł oraz na świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 2.799.550,00 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 6-9, 232-234, 311-316)

Pismem z dnia 31 stycznia 2017 r.¹³ Wojewoda Wielkopolski poinformował o przyjętym w ustawie budżetowej planie dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej w wysokości 8.638.616,00 zł, z tego w dziale 855 - 8.559.550,00 zł, w tym na świadczenia wychowawcze 5.760.000,00 zł oraz na świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 2.799.550,00 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 6, 10-13)

⁸ Świadczenia wychowawcze

⁹ 23.12.2016 r., 20.01.2017 r., 20.02.2017 r., 21.03.2017 r., 20.04.2017 r., 22.05.2017 r., 21.06.2017 r., 24.07.2017 r., 25.08.2017 r., 22.09.2017 r., 24.10.2017 r., 23.11.2017 r.,

¹⁰ Uchwała Rady Miejskiej w Poniecu nr XXI/155/2016 z dnia 20.12.2016 r.

¹¹ Wpływ do Urzędu w dniu 21.10.2016 r.

¹² W działach: 750, 852 i 855.

¹³ Wpływ do Urzędu w dniu 2.02.2017 r.

Zaplanowane i przekazane przez Wojewodę Wielkopolskiego dotacje na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, dotyczące m.in. wykonywanych w działach: 010, 750, 801, 852 i 855 zadań, ujęte zostały w budżecie Gminy na 2017 r. we właściwych kwotach, zgodnych z przekazanymi przez Wojewodę Wielkopolskiego informacjami.

(Dowód: akta kontroli str. 6-38)

W 2017 r. Gmina Poniec nie występowała do Wojewody Wielkopolskiego z wnioskami o dotację z przeznaczeniem na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w sprzęt, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej¹⁴.

(Dowód: akta kontroli str. 6-38, 232-234)

3. Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Środki na realizację w 2017 r. zadań w rozdz. 85501 (Świadczenia wychowawcze) Gmina otrzymała w 13 transzach (od 214.258,00 zł do 507.614,00 zł). Z kolei, środki na realizację zadań w rozdz. 85502 (Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) Gmina otrzymała w 12 miesięcznych transzach (od 210.000,00 zł do 290.000,00 zł).

(Dowód: akta kontroli str. 118-119, 232-234)

Gmina przekazywała Ośrodkowi środki dotacji na realizację zadań w zakresie świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminach i kwotach umożliwiających pełną i terminową realizację tych zadań, w tym wypłatę świadczeń, zgodnie z terminami wypłat wynikającymi z decyzji administracyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 107-111, 118-119)

W 2017 roku Gmina wystąpiła do Wojewody Wielkopolskiego o zwiększenia planów dotacji na świadczenia wychowawcze o kwotę 240.000,00 zł, oraz na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego o kwotę 250.450,00 zł. Burmistrz wyjaśnił, że było to uzasadnione wzrostem liczby osób uprawnionych do pobierania świadczeń oraz możliwych ich spłat. Informacje o dokonaniu zmiany planu dotacji w tym zakresie Wojewoda Wielkopolski przekazał Gminie pismami z dnia 4 października, 15 listopada oraz 11 grudnia 2017 r.

(Dowód: akta kontroli str. 6-38, 232-234)

Z zaplanowanych na 2017 r. wydatków w rozdziale 85501 w kwocie 6.000.000,00 zł, wydatkowano 5.959.470,77 zł, z tego na wypłatę świadczeń wychowawczych 5.873.341,16 zł oraz na koszty obsługi świadczeń – 86.129,61 zł. Koszty obsługi przez Ośrodek w 2017 r. realizacji tego zadania, ustalono z zachowaniem limitu określonego w art. 29 ust. 4 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

(Dowód: akta kontroli str. 178-194)

Urząd otrzymywał sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych i alimentacyjnych, przekazywane przez jednostkę

¹⁴ Dz. U. poz. 1774.

realizującą, tj. Ośrodek. Na ich podstawie, jak wynikało z wyjaśnień Burmistrza, dokonywano w dziale finansowo-budżetowym analizy¹⁵ rezultatów wykonywanych zadań, w wyniku której nie wystąpiła potrzeba podejmowania działań celem zwiększenia efektywności wydatkowania środków.

(Dowód: akta kontroli str. 232-234)

Zwrotu do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego niewykorzystanych kwot dotacji celowych na realizację zadania w rozdziale 85501 w kwocie 40.529,23 zł oraz na realizację zadań w rozdziale 85502¹⁶ w kwocie 20.260,68 zł Gmina dokonała w wymaganym terminie, tj. w dniu 10 stycznia 2018 r.

(Dowód: akta kontroli str. 39, 47-48, 320-321)

Kwoty otrzymanych i wydatkowanych przez Gminę dotacji, związanych z realizacją zadań w zakresie wsparcia rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus” oraz wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prawidłowo wykazano w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami za IV kwartał 2017 r.

(Dowód: akta kontroli str. 141-165, 178-194)

W 2017 r. świadczenia w ramach Programu „Rodzina 500 plus” pobierało 944 dzieci, co stanowiło 59% uprawnionych do ich uzyskiwania (1.594 dzieci w wieku do 18 roku życia), podczas gdy w 2016 r. udział dzieci pobierających takie świadczenia (951 dzieci) wyniósł 60% ogółu uprawnionych. Zauważalnym efektem realizacji ww. Programu było, jak wskazała Kierownik Ośrodka, zmniejszenie liczby dzieci korzystających z pomocy w formie posiłków, a także rodzin zwracających się o pomoc na zakup żywności, jak również zmniejszenie wydatków na realizację Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zmniejszyła się także liczba rodzin korzystających z innych świadczeń z pomocy społecznej (zasiłki celowe i okresowe), a także korzystających z dodatków mieszkaniowych i energetycznych. Na podstawie przeprowadzanych wywiadów środowiskowych w rodzinach, które do tej pory bardzo często korzystały z pomocy społecznej zauważono poprawę stopy życiowej rodzin, w tym w szczególności jakości życia rodzin wielodzietnych, w odniesieniu m.in. do warunków mieszkaniowych, czy też możliwości bieżącej regulacji zobowiązań finansowych.

W 2017 r. wypłaconych zostało ponadto 578 świadczeń z funduszu alimentacyjnego¹⁷, na łączną kwotę 217.150,00 zł. Świadczeniami na koniec tego okresu objętych było 28 rodzin.

(Dowód: akta kontroli str. 60-65, 359-365)

W Gminie Poniec nie przyjęto założeń w zakresie rezultatów i efektów rzeczowych realizowanych zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami. Burmistrz wyjaśnił, że Gmina nie miała wpływu na wielkość dotacji otrzymanej na te zadania.

(Dowód: akta kontroli str. 317)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁵ W Urzędzie nie udokumentowano przeprowadzenia tej analizy.

¹⁶ Przekazanej przez Wojewodę w łącznej kwocie 3.030.000,00 zł.

¹⁷ Dotyczących 506 uprawnionych w wieku do 17 lat oraz 72 uprawnionych w wieku od 18 do 24 lat.

VI. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w wykorzystaniu i rozliczeniu przez Gminę otrzymanych w 2017 r. dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, tj. na wsparcie rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus” oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Poznań, 21 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler:

Marek Rozwalka
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor

